

Classical Hebrew Extension

General Instructions

- Reading time – 10 minutes
- Working time – 1 hour and 50 minutes
- Write using black pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 50

Section I Pages 2–7

30 marks

This section has two parts, Part A and Part B

- Allow about 1 hour and 5 minutes for this section

Part A – 20 marks

- Attempt Questions 1–2

Part B – 10 marks

- Attempt Question 3

Section II Pages 8–10

20 marks

- Attempt Questions 4–6
- Allow about 45 minutes for this section

Section I — Prescribed Text

30 marks

Allow about 1 hour and 5 minutes for this section

Part A – 20 marks

Attempt Questions 1–2

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts and your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (10 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Ezekiel 26:15–20

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לְצֹר לְהָאָה מִקּוֹל מַפְלֵתְךָ בְּאֵיֶךָ חָלַל בְּהַרְגִי	15
הָרֶג בְּתוֹכְךָ יִרְעָשׂוּ הָאֲנָשִׁים:	
וַיֵּרְדוּ מֵעַל כְּסֹאוֹתֵם כָּל גִּשְׁיָאֵי הַיָּם וַחֲסִירוּ אֶת־מַעֲיְלֵיהֶם וְאֶת־בְּגָדֵי	16
רַקְמָתָם יִפְשְׁטוּ חֲרָדוֹת וַיִּלְבְּשׂוּ עַל־הָאָרֶץ יִשְׁבוּ וַחֲרָדוּ לְרַגְעִים	
וְשָׂמְמוּ עָלֶיךָ:	
וַנִּשְׂאוּ עָלֶיךָ קִנְיָה וְאָמְרוּ לְךָ אֵיךְ אֲבָדְתָּ נְוֹשֶׁבֶת מִיַּמִּים הָעִיר תִּהְלָה	17
אֲשֶׁר הָיְתָה חֹזְקָה בַיָּם הִיא וַיִּשְׁבְּיָהּ אֲשֶׁר־נִתְּנָה חֲתִיתָם לְכָל־יֹשְׁבֵיהָ:	
עַתָּה יִחְרְדוּ הָאֲנָשִׁים יוֹם מַפְלֵתְךָ וְנִבְהָלוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּיָם מִצֹּאתְךָ:	18
כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בְּתַתִּי אֶתְךָ עִיר נְחֹרֶבֶת כְּעָרִים אֲשֶׁר	19
לֹא־נֹשְׁבוּ בְּהַעֲלֹת עָלֶיךָ אֶת־תְּהוֹם וְכִסּוּף הַיָּם הָרַבִּים:	
וַחֲרָדְתִּיךָ אֶת־יֹרְדֵי בֹר אֶל־עַם עוֹלָם וְהוֹשַׁבְתִּיךָ בְּאָרֶץ תַּחְתִּיּוֹת	20
כְּחֲרָבוֹת מְעוֹלָם אֶת־יֹרְדֵי בֹר לְמַעַן לֹא תִשְׁבִּי וְנִתַּתִּי צָבִי בְּאָרֶץ	
חַיִּים:	

הָיְתָה חֹזְקָה בַיָּם הִיא וַיִּשְׁבְּיָהּ 17

וְכִסּוּף הַיָּם הָרַבִּים 19

2

Why does the prophet use these particular phrases to describe the downfall of Tyre?

Question 1 continues on page 3

Question 1 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Ezekiel 27:16–25

16	אָרֶם סַחֲרֵתָיךְ מִרַב מַעֲשֵׂיךָ בְּנִפְיֶיךָ אֲרָגָמֶן וְרִקְמָה וּבֹיֵן וְרֵאמֹת וְכִדְפֹד נִתְּנוּ בְּעֻבּוֹנֶיךָ:
17	יְהוּדָה וְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל הָמָּה רִכְלֶיךָ בַּחֲטִי מִנִּית וּפִנֵּג וּדְבָשׁ וְשֶׁמֶן וְצָרִי נִתְּנוּ מֵעֶרְבֶיךָ:
18	דְּמָשֶׁק סַחֲרֵתָיךְ בְּרַב מַעֲשֵׂיךָ מִרַב כָּל־חֹזֶן בְּגִין חֶלְבֹן וְצֹמֶר צָחָר:
19	וְדָן וְזִוּן מְאוּזֵל בְּעֻבּוֹנֶיךָ נִתְּנוּ בְּרִגְלֵי עֲשׂוֹת קֶדֶה וְקִנְיָה בְּמֵעֶרְבֶיךָ הִנֵּה:
20	דָּדָן רִכְלֵתָיךְ בְּבַגְדֵי־חֹפֶשׂ לְרִכְבָּה:
21	עֶרֶב וְכָל־נְשֵׂאֵי קֶדֶר הָמָּה סַחְרֵי יָדְךָ בְּכָרִים וְאַיִלִים וְעִתּוּדִים בָּם סַחְרֶיךָ:
22	רִכְלֵי שָׁבָא וְרַעְמָה הָמָּה רִכְלֵיךָ בְּרֹאשׁ כָּל־בָּשָׂם וּבְכָל־אַבֵּן יִקְרָה וְזָהָב נִתְּנוּ עֻבּוֹנֶיךָ:
23	חָרֶן וְכִנְהַ וְעֵדֶן רִכְלֵי שָׁבָא אֲשׁוּר כְּלָמֵד רִכְלֵתָיךָ:
24	הָמָּה רִכְלֵיךָ בְּמִכְלָלִים בְּגִלּוּמֵי תְּכֵלֶת וְרִקְמָה וּבִגְנֹנֵי בְּרֹמִים בַּחֲבָלִים חֲבָשִׁים וְאַרְזִים בְּמִרְכְּלֵתָיךָ:
25	אַנְיֹת תְּרִשִׁישׁ שְׂרוֹתֶיךָ מֵעֶרְבֶיךָ וְתַמְלָאֵי נִתְּכַבְּדֵי מְאֹד בְּלֵב יַמִּים:

- (i) Account for the different vowels used with the conjunctive *vav* in verse 17. 2
- (ii) How did the trading merchandise mentioned in the extract contribute to Tyre's power in the region? 2

Question 1 continues on page 4

Question 1 (continued)

(c) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Ezekiel 27:33–28:2

בַּצֵּאת עֹבֹנֵיךָ מִיָּמִים הַשְּׁבַעַת עַמִּים רַבִּים בְּרַב הַזֵּינֶיךָ וּמַעֲרַבֶיךָ הַעֲשֵׂרֶת מַלְכֵי־אָרֶץ:	27:33
עַת נִשְׁבַּרְת מִיָּמִים בְּמַעֲמַקֵי־מַיִם מַעֲרַבֶיךָ וְכָל־קַהְלֶיךָ בְּתוֹכֶךָ נִפְלוּ:	34
כָּל יִשְׁבֵי הָאָרֶץ שָׂמְמוּ עָלֶיךָ וּמַלְכֵיהֶם שָׁעֲרוּ שְׁעָרֵי רַעְמוֹ פָּנִים:	35
סֹחֲרִים בְּעַמִּים שָׂרְקוּ עָלֶיךָ בַּלְהוֹת הָיִית וְאִינֶיךָ עַד־עוֹלָם:	36
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:	28:1
בֶּן־אָדָם אָמַר לְנֶגִיד צֹר כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן גָּבַהּ לְבָבְךָ וַתֹּאמֶר אֵל אֲנִי מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבַּתִּי בְּלֵב יָמַי וְאַתָּה אָדָם וְלֹא־אֵל וַתִּתֵּן לְבָבְךָ כָּל־בְּאֵלִים:	2

- (i) To whom is the נֶגִיד צֹר compared, and why? In your answer, make reference to text and commentary. **2**
- (ii) Identify TWO stylistic features in this extract and explain the effect of each. **2**

End of Question 1

Question 2 (10 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Succah 24b

אמר מר, משום רבי יוסי הגלילי אמרו: אף אין כותבין עליו גיטי נשים. מאי טעמא דרבי יוסי הגלילי? דתניא "ספר" אין לי אלא ספר, מנין לרבנות כל דבר – תלמוד לומר "וכתב לה" – מפל מקום. אם פן מה תלמוד לומר 'ספר' – לומר לה: מה ספר דבר שאין בו רוח חיים, ואינו אוכל, אף כל דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל! – ורבנן: אי כתב 'בספר' – פדקאמרת, השתא דכתב 'ספר' – לספירת דברים בעלמא הוא דאתא. – ורבנן, האי 'וכתב' מאי דרשי ביה? – ההוא מיבעי להו: בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכסף. סלקא דעתך אמינא: הואיל ואיתקש יציאה להויה, מה הויה בכסף – אף יציאה בכסף, קא משמע לן. – ורבי יוסי הגלילי האי סברא מנא ליה? – מ'ספר כריתת' נפקא ליה: ספר כורתה, ואין דבר אחר כורתה – ואידך: ההוא מיבעי ליה לדבר הכורת בינו לבינה. פדתניא: הרי זה גיטיך על מנת שלא תשתי יין ועל מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם – אין זה כריתות, "כל שלשים יום" – הרי זה כריתות. – ואידך: מ'כרת' 'כריתת' נפקא. – ואידך: כרת כריתות לא דרשי.

(a) בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכסף 2

With reference to the above quote, why might one consider it permissible for a husband to use money to divorce his wife?

(b) הרי זה גיטיך על מנת שלא תשתי יין ועל מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם – אין זה כריתות, "כל שלשים יום" – הרי זה כריתות. 2

Explain the above rulings.

(c) וכתב לה ספר כריתת (Deuteronomy 24:1) 6

Explain how *Rabbi Yose Haglili* and the *Rabbis* (רבנן) use these words of the Torah to derive various laws regarding divorce.

Section I (continued)

Part B – 10 marks

Attempt Question 3

Answer the question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Your answer will be assessed on how well you:

- demonstrate knowledge and understanding of the prescribed text(s) relevant to the question
- communicate ideas and information using relevant examples
- present a logical and cohesive response

Question 3 (10 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extracts, then answer in ENGLISH the question that follows.

Succah 21b

”אמר רבי שמעון מעשה בטבי עבדו“. תניא, אמר רבי שמעון: משיתו של רבן גמליאל למדנו שני דברים; למדנו שעבדים פטורים מן הסופה, ולמדנו שהישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו. ולימא ”מדבריו של רבן גמליאל“? – מילתא אגב אורחיה קא משמע לן, כי הא דאמר רב אחא בר אדא, ואמרי לה אמר רב אחא בר אדא אמר רב המנונא אמר רב: מנין שאפילו שיחת תלמידי חכמים צריכה לימוד – שפאמר ”ועלהו לא יבול“.

Succah 25a

א משנה שלוחי מצוה פטורין מן הסופה. חולין ומשמשיהו פטורין מן הסופה. אוכלין ושותין עראי חוץ לסופה.

ב גמרא מנא הני מילי? דתנו רבנן: ”בשבתה בביתה“ – פרט לעוסק במצוה, ”ובלכתה בדרך“ – פרט לחתן. מכאן אמרו: הכונס את הבתולה – פטור, ואת האלמנה – חייב. מאי משמע? – אמר רב הונא: בדרך, מה דרך רשות – אף כל רשות, לאפוקי האי דבמצוה עסוק. – מי לא עסקינן דקאזיל לדבר מצוה, וקא אמר רחמנא ליקרי! – אם כן לימא קרא ’בשבת’ ו’בלכת’, מאי ’בשבתה’ ו’בלכתה’ – בלכת דידך הוא דמתייבת, הא בלכת דמצוה – פטירת.

Question 3 continues on page 7

Question 3 (continued)

Succah 25b

גופא, אָמַר רַבִּי אֲבָא בַר זְבִדָּא אָמַר רַב: אֲבַל חַיִּיב בְּכָל מְצוֹת הָאֲמִוּרוֹת
בַּתּוֹרָה, חוּץ מִתְּפִילִין, שֶׁהָרִי גָאֵמַר בְּהֵן פָּאֵר. מִדְּאֵמַר לִיה רַחֲמֵנָא
לִיתְזַקָּאל ”פֶּאֲרָךְ תְּבוּשׁ עָלֶיךָ וְגוֹ” – אֵת הוּא דְּמִיתְיִיבַת, אֲבַל כּוּלִי
עָלְמָא – פְּטִירִי. וְהֵנִי מִילִי בְיוֹם רֵאשׁוֹן דְּכַתִּיב ”וְאֶחָרִיתָהּ כְּיוֹם מָר”.
וְאָמַר רַבִּי אֲבָא בַר זְבִדָּא אָמַר רַב: אֲבַל חַיִּיב בְּסוּפָה. – פְּשִׁטָּא! – מֵהוּ
דְּתִימָא: הוּאִיל וְאָמַר רַבִּי אֲבָא בַר זְבִדָּא אָמַר רַב: מְצַטְעַר פְּטוּר מִן
הַסּוּפָה – הָאִי נְמִי מְצַטְעַר הוּא, קַמְשָׁמַע לָן: הֵנִי מִילִי – צַעְרָא דְּמִמִּילָא,
אֲבַל הֶכָּא – אִיהוּ הוּא דְּקָא מְצַטְעַר נְפִשְׁיָה, אִיבְעִי לִיה לִיתּוּבֵי דְעֵתִיָּה.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא בַר זְבִדָּא אָמַר רַב: חֲתָן וְהַשׁוֹשְׁבֵינִין וְכָל בְּנֵי הַחוּפָה
פְּטוּרִין מִן הַסּוּפָה כָּל שְׂבָעָה, מֵאִי טַעֲמָא? מִשׁוּם דְּבָעוּ לְמִיחְדֵּי – וְלִיכְלוּ
בְּסוּפָה, וְלִיחְדוּ בְּסוּפָה! – אִין שְׂמַחָה אֵלָא בַּחוּפָה. – וְלִיכְלוּ בְּסוּפָה,
וְלִיחְדוּ בַּחוּפָה! – אִין שְׂמַחָה אֵלָא בְּמִקּוּם סְעוּדָה. – וְלִיעֲבָדוּ חוּפָה
בְּסוּפָה! – אֲבַנִּי אָמַר: מִשׁוּם יִיחוד. וְרַבָּא אָמַר: מִשׁוּם צַעַר חֲתָן. מֵאִי
בִּינְיָהוּ? – אִיפָּא בִּינְיָהוּ: דְּשִׁכְחִי אִינְשֵׁי דְנִפְקִי וְעָיְלִי לְהֶתֶם. לְמֵאן
דְּאָמַר מִשׁוּם יִיחוד – לִיכָּא, לְמֵאן דְּאָמַר מִשׁוּם צַעַר חֲתָן – אִיכָּא. אָמַר
רַבִּי זִירָא: אָנָּא אֲכֻלִּי בְּסוּפָה וְחָדִי בַּחוּפָה, וְכָל שְׂפִן דְּחָדִי לִיכָּאִי, דְּקָא
עֲבִידְנָא תְּרִיתִי. תְּנִי רַבְּנִין: חֲתָן וְהַשׁוֹשְׁבֵינִין וְכָל בְּנֵי חוּפָה פְּטוּרִין מִן
הַתְּפִילָּה וּמִן הַתְּפִילִין, וְחַיִּיבִין בְּקִרְיַאת שְׁמַע, מִשׁוּם רַבִּי שִׁילָא אָמְרוּ:
חֲתָן פְּטוּר, וְהַשׁוֹשְׁבֵינִין וְכָל בְּנֵי הַחוּפָה חַיִּיבִין.

Discuss the proposition that the purpose of the Talmud is to teach Jewish law and give guidelines for its application. In your answer, refer to the extracts provided and the text as a whole.

10

End of Question 3

Section II — Non-prescribed Text

20 marks

Attempt Questions 4–6

Allow about 45 minutes for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Question 4 (7 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 122:1–6

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שִׁמְחֵתִי בְּאִמְרֵי לַי בַּיִת יְהוָה נִלְאָה:	1
עֲמֻדוֹת הָיִו רַגְלֵינוּ בְּשַׁעַר־יְרוּשָׁלַם:	2
יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחִבְּרָהּ לָהּ יַחְדָּו:	3
שָׁשֶׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבִטֵיהֶּ עָדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם יְהוָה:	4
כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפַּט כִּסְאוֹת לְבַיִת דָּוִד:	5
שְׂאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי אֶהְבִּיךָ:	6

Glossary:

חבר *to join together*

להודות *give thanks*

ישליו *prosper*

- (a) Parse the following words, giving root, *binyan* and tense/aspect.
- (i) שֶׁחִבְּרָהּ (verse 3) 1
- (ii) יִשְׁלִי (verse 6) 1
- (b) Identify the literary features used in verses 5 and 6. 2
- (c) Based on your analysis of the text, suggest occasions in Biblical times when this psalm would have been publicly recited. Justify your answer by making reference to the text. 3

Question 5 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Psalms 49:7–14, 18, 20

הַבְּטָחִים עַל־חַיִּלָּם וּבָרַב עֲשָׂרָם יִתְהַלְּלוּ:	7
אֶחָ לֹא־פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן לְאֱלֹהִים כְּפָרוֹ:	8
וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם וַחֲדָל לְעוֹלָם:	9
וַיִּחַי־עוֹד לְנִצָּח לֹא יִרְאֶה הַשְּׁחַת:	10
כִּי יִרְאֶה ׀ חַכְמִים יָמוּתוּ יַחַד כְּסִיל וּבַעַר יֵאבְדוּ וְעֹזְבוּ לְאַחֲרֵי־חַיִּלָּם:	11
קִרְבָּם בְּתִימוֹ ׀ לְעוֹלָם מִשְׁכַּנְתָּם לְדָר וְדָר קָרְאוּ בְשִׁמוֹתָם עָלַי אֲדָמוֹת:	12
וְאָדָם בִּיקָר בְּלִיָּאִין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:	13
זֶה דְרָכָם כְּסִיל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם ׀ בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֵלָה:	14
כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא־יִרַד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ:	18
תָּבוֹא עַד־דָּוָר אֲבוֹתָיו עַד־נִצָּח לֹא יִרְאוּ־אֹר:	20

Glossary:

פָּדָה	<i>to redeem</i>
כֶּפֶר	<i>ransom</i>
כְּסִיל	<i>fool</i>
בַּעַר	<i>brute</i>
מִשַׁל	<i>compare</i>

Explain why this psalm is an appropriate text to read in a house of mourning. In your answer, make reference to the text.

5

Please turn over

Question 6 (8 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 99:1–8

יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תְּנוּט הָאָרֶץ:	1
יְהוָה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרֵם הוּא עַל-כָּל-הָעַמִּים:	2
יִוְדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא:	3
וְעַז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אֶת־הַ כּוֹנְנֵת מִיִּשְׂרָאֵל מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה	4
בְּיַעֲקֹב אֶת־הַ עֲשִׂיתָ:	
רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהֵלֶם רִגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא:	5
מִנְשֵׂה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ קִרְאִים אֶל-יְהוָה	6
וְהוּא יַעֲנֵם:	
בְּעֲמוּד עֲנַן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שְׁמְרוּ עֲדוֹתָיו וְחַק נִתְּן-לָמוֹ:	7
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַ עֲנִיתָם אֵל נִשְׂא הַיִּיתָ לָהֶם וְנָקָם עַל-עֲלִילוֹתָם:	8

Glossary:

רגז	<i>tremble</i>
כרובים	<i>Cherubim</i>
נוט	<i>quake</i>
ידה	<i>to praise</i>
הלם	<i>stool</i>
עלילות	<i>deeds</i>

- (a) Explain, using examples from the text, how the psalm addresses both humanity in general and the Jewish people in particular. **4**
- (b) Poetry and prose use different linguistic features. Analyse the linguistic features in this poetic text that are NOT normally found in Classical Hebrew prose. **4**

End of paper

BLANK PAGE

BLANK PAGE